

چارشانبه — ۱۵ حزيران

جلد : ۸

دردنجی سنه — نومرو ۸۸

اداره خانه :

باب عالی جاده سنده اقدام
یوردی پاننده کی بناده
خصوصی دائره

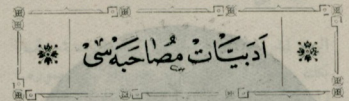
صاحب و مدیری
محمد مسیح

مجله علمی

آبونه شرائطی : سنه لکی ۲۵۰ ،
آلتی آیانی ۱۲۵ ، فوق العاده
نسخه لرایچون ۵۰۰ و ۳۰۰
غروشدر .

مجموعه من هیئت جبه طبعی تنسید
ایدلمه یین اثر لر اعاده ایدلمز

هر آبلک برنجی و ادبه بشنجی کونلری هیقفار ، علمی ، ادبی ، اقتصادی ، حرفتی مجموعه در .

تاریخ و ادبیات

تاریخ علمك برشعبه‌سی، ادبیات ایسه صنعتدر، علمله صنعت، هر زمان بربرندن استانه اینسه لر بیه، ینه یکدیگرندن آری وایکیمی ده، شلی باشنه بر وجود، مستقل بر مؤسسسه درلر. بوکون آراق تمامیه آکلاشیلش اولان بو حقیقتدن ماضی هر حالده خبردار دیکلیدی. اونک ایچون تاریخ ایله ادبیاتی یکیش عصرلرده، عام وصنعت مفهوملریك هنوز تقریاً یقه‌دیکی دورلرده، یان یانه، باش باشه، قوجاق قوجاغ، حتی بربرینك قلبنده، یکدیگریك انساچنده بولور.

علمله صنعتك موقعاری تمین و بونلر آراسنده ایوم موجود اولان موازنه تأسیس ایتمه‌دن اول، صنعتك علمله تحکیمی طبیعی و ضروری. چونکه، صنعتك تشکلی، علمك تولدینه تقدیم اییدی. علم دوغدینی وقت، صنعت چو حقیقی یتیمش، کنجلیکی باشماغه باشلامشدی. بو اعتبار ایله علم، بر آزده صنعتك حمایتنده یتیدی. ایلك استنادکاهی صنعتده بولدی. ایشته بو حادشه، صنعتك علم اقلیمده چوق قوئی و مؤثر بر علم اولمائه سبب تشکیل اییدی، علم، بوندن دولانی صنعتك نفوذی آلتنه کیردی. شو قادارکه، عمومی معناسیله صنعتك علم اوزرندهکی بونفوذی، هیچ بروق ادبیاتك تاریخ اوزرندهکی استبدادی قدار مطابق و ظالم اولماشدی؛ تاریخ، اوزون مدت ادبیات مدلولی ایچنده قایب اولدی، علمك دیگر هر هانکی برشعبه‌سی، صنعتك بومرته اغیر و زهرلی ضربتیه قطعاً ازیلمه‌مشدی. تاریخك ادبیاتك آزاده اسیر اولدینی بر، ایراندر، ایرانده تاریخ، ادبیاتك آووجنده صبیقشمش. قائلش، ماهیت و موجودیتدن اوزاقلامشدی؛ اودرجه‌ده، که، عادتاً ادبیانده بر نوع صایلا بیلیدی.

ایران مورخلریك کتابلری تنظیم ایده‌رکن علاقه‌دار اولدقلری، ماضیک وقت لری دکیل، بالمکس بالکز بو وقعه‌لرک افاده‌سی، تبلیغیدی. ایران مورخلری، وثیقه‌یه، منبعلره، تاریخك انشائی مازمه‌نه، اساسی عنصرلرینه اهمیت و برمه‌دیلر، نظرلری ادا واسلویدن آیرارق حادثه‌لره چورمه‌دیلر. بونلرک غایه‌لری بر تاریخ بنایی باعقدن فضلّه، اورتایه بر صنعت محصولی قویقدی. بناء علیه تاریخده، مبالغه‌یه، بعاضده یالانه جواز کوتر دیلر، حقیقی زینت و احشامه فدا ایتمکدن چکینه‌میدیلر. حاصل ادبیات، ایرانده تاریخی استیلا اییدی. ایرانده تاریخك بو فجع عاقبی کوز اوکنده دورورکن بز اورندن کندیمزه تاریخ اورنکی سه چک، بوسبيله تاریخ ایرانده نه ایسه، بزده بر زمانلر اوندن عبارت قالدی. بونی آکلامق ایچون ایلك مورخلریك اثرلرینه کوچوک بردقته باقی کایه‌ر. مشهور بیتلیسی ادیریك کتابندن باشلا یارق خواجه تاریخکانه‌جه قدار همان بوتون تاریخی اثرلرمن بر ادبیات نمونه‌سی عد ایلمک بحق سزادرلر. بونلرده اکیم اولان طرف، اسملریك تاریخ اولمائه رغماً، تاریخ ایله مناسه بیلیدر. بیتلیسی ادیریك، عاشق باشا زادمنك، خواجه سعدالدین افندیك کتابلرنده یکانه حاکم عنصر صنعتدر، صنعت تکلفی طرح ایدنجه، بونندن کری به هیچ برشی آتماز. اسکی دورلرده عمومیه فکرلرمزده تاریخ مفهومی، ادبیات مفهومندن آیریلما دی. جلدلریمزدا تا ماضی ایسدیلرکه، ماضی، ساده‌جه شمعوردر، بکین زمئلر، اوزرلرنده ییللرک اغیرلری بریکه‌لرک اسکینه‌ن حادهلر، کندیلری وقت وقت هیچانلادی بران بر خاطرهدر، بو خاطرلر آتخاق ذوق و غرری قلمین اتمک ایچون، بوخیس خدمتلی، قابلنده صاقلاناییلر، و اوپله‌ده بایدیلر، تاریخی هویتدن تجرید ایده‌رک اوندن آلتیش و سجده ایستیدیلر. آلزده بو غریب هوسه، بو عجایب آرزویه دلیل اولارق عام و ناعام برورو «شهنامه» واردر.

ادبیاتك تاریخی مغلوب اتمه‌سنه سائق اولان بوذه‌یت، خاصه، فاتح دورندن صوکر، اولکه مزده فرماضر مالودلی. فاتح برشهنامه جیلک، منصی تأسیس ایده‌رک تاریخی، ادبیاتك اوکنده دیزچو که مجبور براقدی. بوحال، دردنجی محمدك سلطنتنه قدار دوام اییدی. فاطمین دردنجی محمد زمانه قدار بکین مدت نظرند بر چوق شهنامه‌چی توره‌دی. شهیدی، فتح‌الله چاهی، شروانی افلاطون، اقدان، کاتب محمد افندی، حکمی، بونلرک اک مشهورلیدر.

تاریخمزك بر صنعت وزینت مشهری شکلنه کیره‌رک علمدن و بالذات کندیسندن اوزاق دوشمه‌سندن دوغورون دوغرویه تورک مورخلری مسئولدر. تورک اسلام مدنیق دائره‌نه داخل اولدقین صوکر، دینده عربلره، علمده و صنعتده ایرانه اویدیلر. بو اراده مورخلریمز رهبر اولانده ینه ایراندر. تاریخ نویسلرمن اگر اوانک هر ساحده متکامل اولایم، یاجفی دوشونه‌رک اثرلری یازمق ایچون بر آزده باشقا طرفده نمونه آراسازدی، تاریخمز بوسبوتون آری بر مجرا ده پوریه چکدی. مثلاً، علیرده تاریخ، ایراندن چوق بوکسه‌کدی، ایران هیچ بر وقت ابن خلدون کبی بویوک بمرورخه مالک اولامادی. تاریخ نویسلرمنک بالکز ایرانی مراجعتگاه طایماری مدھش و عفو اولونماز برعمادر، بو علمك قایب ایستدیردی شرفی ماضی بز عجباً کیم قازاندیر اچقدر؟

۲۷ مارت ۱۹۲۷ محمد صالح

